

 OBČINA GORIŠNICA	
Prejeto: 22.10.25	Sig. znak: 1001
Vred.:	Priloge:
Številka zadeve: 403/2025	

Svet zavoda Knjižnice Ivana Potrča Ptuj

Številka: 363/2025

Datum: 15.10.2025

Občinam ustanoviteljicam KIPP

- MO Ptuj
- Občina Destnik
- Občina Gorišnica
- Občina Hajdina
- Občina Juršinci
- Občina Kidričevo
- Občina Majšperk
- Občina Markovci
- Občina Videm
- Občina Zavrč
- Občina Žetale

Zadeva: Zaposilo za posredovanje soglasja za izbrano kandidatko za direktorico

Spoštovani!

Svet zavoda Knjižnice Ivana Potrča Ptuj je dne 16. 9. 2025 na spletni strani Zavoda za zaposlovanje in v časopisu Štajerski tednik objavil javni razpis za delovno mesto direktorja/direktorice Knjižnice Ivana Potrča Ptuj. V roku 10 dni po objavi razpisa je prispela ena vloga. Svet zavoda je po pregledu prispelih prijave na seji dne 7. 10. 2025 ugotovil, da prijavljena kandidatka, Milena Doberšek, izpolnjuje vse pogoje iz javnega razpisa. Po pregledu priloženega programa dela in razvoja zavoda ter po opravljenem razgovoru s kandidatko je svet zavoda na seji dne 14. 10. 2025 soglasno izbral Mileno Doberšek za kandidatko za direktorico knjižnice za mandatno dobo 5 let.

V skladu z 21. členom Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Ivana Potrča Ptuj (Uradni list RS, št. 9/04, 115/08 in 102/09) si mora svet zavoda pred imenovanjem direktorja pridobiti soglasje občin ustanoviteljic, ki imajo v lasti več kot polovico ustanoviteljskega deleža glede na število prebivalcev, in mnenje občin, ki so na zavod s pogodbo prenesle opravljanje te dejavnosti, ter mnenje strokovnih delavcev zavoda. Če občine ustanoviteljice ali občine pogodbenice in strokovni delavci ne odgovorijo v roku 60 dni, se šteje, da so bila soglasja podana oziroma mnenja pozitivna.

Prosimo vas, da v skladu z zgoraj navedenim podate soglasje za izbrano kandidatko.

S spoštovanjem.

Nuša Vrabl Ferencič,
predsednica sveta zavoda

Priloga:

- sklep o izbiri kandidatke za direktorico KIPP
- kandidatkin program dela in razvoja KIPP

Vročiti:

- občine ustanoviteljice – priporočeno s povratnico
- arhiv, tu.

**Nuša Vrabl
Ferencič** Digitalno podpisal
Nuša Vrabl Ferencič
Datum: 2025.10.16
19:41:41 +02'00'

Svet zavoda Knjižnice Ivana Potrča Ptuj

Svet zavoda Knjižnice Ivana Potrča Ptuj je v skladu z 21. členom Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Ivana Potrča Ptuj (Uradni list RS, št. 9/04, 115/08 in 102/09) na 8. seji dne 14. 10. 2025, sprejel naslednji

SKLEP (št. 8/3):

Svet zavoda KIPP izbere kandidatko za direktorico javnega zavoda Knjižnica Ivana Potrča Ptuj Mileno Doberšek za mandatno dobo 5 let. Kandidatka v celoti izpolnjuje pogoje za direktorico javnega zavoda. Sklep o izbiri kandidatke se posreduje v soglasje občinam ustanoviteljicam in v mnenje občinam pogodbenicam ter v mnenje strokovnim delavcem javnega zavoda.

Svet zavoda
Knjižnice Ivana Potrča Ptuj
Nuša Vrabl Ferenčič, predsednica

Nuša Vrabl Ferenčič Digitalno podpisal
Nuša Vrabl Ferenčič
Datum: 2025.10.16
19:37:12 +02'00'

Knjižnica Ivana Potrča Ptuj

**Program dela in razvoja javnega zavoda
za obdobje 2026–2031**

Milena Doberšek

Ptuj, september 2025

Vsebina

1. Uvod	3
2. Izhodišča	3
3. Financiranje delovanja knjižnice.....	4
4. Knjižnica kot sodoben in varen prostor za učenje in preživljanje prostega časa	5
5. Digitalizacija delovnih procesov in kibernetika varnost	6
6. Kader in njegov potencial	7
7. Upravljanje z zbirko knjižničnega gradiva	8
8. Člani knjižnice in uporabniki knjižničnih storitev	9
9. Bibliopedagoška dejavnost za mlade	10
10. Promocija branja med odraslimi	10
11. Domoznanska dejavnost	11
12. Storitve e-knjižnice	12
13. Izvajanje nalog osrednje območne knjižnice	13
14. Prireditvena in razstavna dejavnost	13
15. Pomembnejši jubileji	14
16. Knjižnična mreža.....	14
17. Investicije in investicijsko vzdrževanje	15
18. Zaključek.....	16

1. Uvod

Knjižnica Ivana Potrča Ptuj je osrednja območna knjižnica za Spodnje Podravje in se po velikosti uvršča med večje slovenske splošne knjižnice. V okviru svojega poslanstva - knjižnične javne službe, zagotavlja dostop do knjižničnega gradiva in informacijskih virov vsem generacijam, spodbuja bralno kulturo in motivira k vseživljenjskemu izobraževanju.

Z bogato ponudbo raznovrstnih informacijskih vsebin nagovarja k branju najmlajšo populacijo, nudi informacijsko podporo šolajoči mladini, strokovno literaturo za študij in raziskovanje kot tudi bogat nabor literature za vseživljenjsko izobraževanje in kreativno preživljanje prostega časa.

Kot ena izmed osrednjih kulturnih ustanov na širšem ptujskem območju s svojo dejavnostjo pomembno soustvarja kulturno dogajanje na Ptujju in v Spodnjem Podravju. Z raznoliko ponudbo prireditev in bibliopedagoških dejavnosti ponuja številne možnosti druženja, povezovanja, medgeneracijskega sodelovanja in popestritve prostega časa.

Program dela in razvoja Knjižnice Ivana Potrča Ptuj za obdobje 2026–2031 je razdeljen v smiselne vsebinske sklope, ki vključujejo vsa področja delovanja knjižnice, kot tudi kadrovske področje ter področje financiranja in investicijskega vzdrževanja. Vsebina programa dela je zastavljena okvirno, s poudarkom predvsem na tistih nalogah, ki bi jih bilo ob rednem, že dobro utečenem izvajanju knjižnične dejavnosti, smiselno in potrebno nadgraditi ali uvesti kot novosti. Zastavljene naloge bo potrebno še podrobneje opredeliti v strateškem načrtu knjižnice ter v letnih programih dela v naslednjem mandatnem obdobju.

V nadaljevanju predstavljen program je zastavljen ambiciozno, a vendar dovolj premišljeno in preudarno, da ga je ob ustrezni finančni podpori občin ustanoviteljic in pogodbenic ter z dobrim sodelovanjem vseh zaposlenih moč izpeljati. Zasnovan je na podlagi poznavanja že utečenih delovnih procesov, ocene potenciala, ki ga kolektiv premore, ter lastnih delovnih izkušenj, ki sem jih kot vodja Službe za razvoj mreže (2003–2008), vodja Oddelka za razvoj in digitalizacijo (2008–2020), koordinatorica nalog osrednje območne knjižnice za Spodnje Podravje (2003–2021), namestnica direktorja knjižnice (2004–2006, 2013–2020), vršilka dolžnosti direktorja knjižnice (2020–2021) in direktorica (mandat 2021–2026) v Knjižnici Ivana Potrča Ptuj doslej pridobila.

Program dela in razvoja zavoda predstavlja izhodišče za pripravo Strateškega načrta knjižnice, ki ga bo potrebno pripraviti v letu 2026 za naslednje strateško obdobje 2027–2032.

2. Izhodišča

Knjižnica Ivana Potrča Ptuj izvaja knjižnično dejavnost kot javno službo za 16 občin Spodnjega Podravja, ki pokrivajo območje z okrog 70.000 prebivalci. Občine soustanoviteljice so Destrnik, Gorišnica, Hajdina, Juršinci, Kidričevo, Majšperk, Markovci, MO Ptuj, Videm, Zavrč in Žetale. Po pogodbi izvaja knjižnica knjižnično dejavnost za občine Cirkulane, Dornava, Podlehnik, Sveti Andraž v Slovenskih goricah in Trnovska vas.

V skladu s 27. členom Zakona o knjižničarstvu (Ul. RS št. 87/2001 in spremembe) knjižnica izvaja tudi naloge osrednje območne knjižnice za vse zgoraj naštetе občine ter dodatno še za občine Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž.

Te naloge so:

- Zagotavljati povečan in zahtevnejši izbor knjižničnega gradiva in informacij.
- Nuditi strokovno pomoč vsem knjižnicam s svojega območja.
- Koordinirati zbiranje, obdelavo in hranjenje domoznanskega gradiva za svoje območje.
- Usmerjati izločeno knjižnično gradivo s svojega območja.

V skladu z Odlokom o ustanovitvi je Knjižnica Ivana Potrča Ptuj organizirana v oddelke:

- Študijski oddelek z mediateko,
- Mladinski oddelek,
- Potujoča knjižnica (bibliobus),
- Domoznanski oddelek,
- Oddelek nabave,
- Oddelek obdelave,
- Oddelek za razvoj in digitalizacijo,
- Upravno tehnična služba.

3. Financiranje delovanja knjižnice

Kot določa Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Ivana Potrča Ptuj se obveznost za skupne stroške delovanja knjižnice razdeli med občine ustanoviteljice in pogodbenice na osnovi določb Pravilnika o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (Ur. l. RS št. 19/2003).

Zakon o knjižničarstvu v 53. členu določa, da se finančna obveznost za skupne stroške razdeli na občine ustanoviteljice in pogodbenice premo sorazmerno s številom njihovih prebivalcev, medtem ko stroške knjižnične dejavnosti, ki nastanejo neposredno na območju občine, krije vsaka občina sama.

Knjižnica Ivana Potrča Ptuj se je vrsto let spopadala s problematiko zagotavljanja polnega financiranja s strani občin, nakar je leta 2016 takratni direktor mag. Matjaž Neudauer z vsemi občinami uspel doseči dogovor o enotnem financiranju skupnih stroškov po načelu enotne višine glavarine. Tako skupne stroške za izvajanje knjižnične dejavnosti financira vseh 16 občin Spodnjega Podravja v enaki višini glede na število prebivalcev, Mestna občina Ptuj dodatno zagotavlja tudi sredstva za potrebe delovanja krajevnih knjižnic.

Knjižnica pridobi del sredstev za nakup knjižničnega gradiva z vsakoletno prijavo na neposredni poziv Ministrstva za kulturo RS. Prav tako resorno ministrstvo na podlagi letnega programa zagotovi sredstva za izvajanje nalog osrednje območne knjižnice. Del sredstev pridobi knjižnica s prodajo blaga in storitev na trgu.

V prihodnjem mandatnem obdobju bo poseben poudarek na nadaljnji krepitvi dobrih odnosov in povezovanja knjižnice z občinami ustanoviteljicami in pogodbenicami, da ohranimo in nadgradimo medsebojno sodelovanje v dobrobit vseh prebivalcev območja. Redno zagotavljanje finančnih sredstev vseh deležnikov je namreč osnovni pogoj za delovanje in razvoj knjižnice, da bo lahko zagotavljala dostopnost do knjižničnih storitev vsem prebivalcem območja in na takšen način prispevala pomemben delež h kulturni ponudbi in razvitosti regije.

Poleg prijav na neposredne pozive in razpise Ministrstva za kulturo bomo spremljali tudi druge javne razpise in na njih poskušali pridobiti sredstva za dodatne zaposlitve ali za izvajanje projektov, s katerimi bi lahko posodobili način izvajanja knjižničnih storitev ter razširili njihov obseg.

4. Knjižnica kot sodoben in varen prostor

Sodobni trendi razvoja splošnih knjižnic po svetu gredo v smeri, da knjižnice ob zagotavljanju dostopa do knjižničnega gradiva postajajo vse bolj pomemben in varen prostor za učenje in preživljanje prostega časa.

Raziskave strokovnjakov v tujini so pokazale, da imajo splošne knjižnice v lokalni skupnosti izjemno veliko moč, saj so namenjene in prosto dostopne vsem starostnim skupinam in so narodnostno, versko, ekonomsko, socialno in politično nevtralne. Predvsem mladim predstavljajo pomembno alternativo nasproti nakupovalnim centrom, gostinskim lokalom ali ulici. V lokalnih skupnostih, kjer igra knjižnica močno vlogo in je tudi dostopna vse dni v tednu, opažajo večjo socialno vključenost starejših in priseljencev ter upad kriminalnih dejanj med mladimi.

V okviru danih prostorskih in kadrovskih možnosti bomo sledili sodobnim trendom in knjižnico razvijali v smeri, da se bodo uporabniki v knjižnici dobro počutili, se v njej zadrževali, se učili ali preživljali prosti čas. V tej luči želimo omogočiti uporabo notranjih prostorov za različne potrebe in namembnosti, z različnimi conami udobja, tišine in podobno (preureditev čitalnice Internet klepet, individualnih študijskih sob).

Kot velik potencial v tem smislu vidimo tudi naše dvorišče, predvsem zelenico na južni strani osrednje stavbe, ki nudi obilo miru, je pa precej neizkoriščena zaradi izpostavljenosti soncu. Ta del zelenice bo potrebno revitalizirati: zagotoviti senčenje, namestiti klopi, počivalnike, da se bodo lahko uporabniki dlje zadrževali.

Dolgoročno vizijo razvoja knjižnice, ki časovno presega petletni program, a je pri njegovi pripravi pomemben svetilnik, vidimo v tem, da bi bil del prostorov knjižnice uporabnikom prosto dostopen dlje od siceršnjega odpiralnega časa (npr. čitalnice, študijske sobe s podaljšanim časom odprtosti). Torej, da bi knjižnica postala dnevna soba mesta.

Komu bi bili prostori namenjeni?

- Mladostnikom, ki se želijo umakniti od doma, nekam kjer se bodo lahko v miru učili ali brali, saj jih doma moti hrup mlajših bratov/sester, prepri staršev, alkohol, nasilje itd.
- Vsem, ki imajo večjo koncentracijo za učenje v študijskih sobah ali čitalnicah kot doma.
- Starostnikom, ki so osamljeni v svojih stanovanjih.
- Vsem, ki živijo v utesnjenih stanovanjskih pogojih.
- Vsem, ki živijo v stanovanjih, ki so neustrezno ogrevana ali hlajena.
- Socialno šibkejšim, ki potrebujejo dostop do računalnika, interneta, časopisov in drugih informacijskih virov.
- Priseljencem, ki se želijo hitreje vključiti v okolje in družbo.

Kaj uporabniki pri tem potrebujejo:

- Varen prostor, kjer se lahko v miru učijo, berejo, delajo za šolo s prijatelji itd.
- Računalnike, hiter Wi-Fi, možnost priključitve lastnega prenosnika na elektriko, polnjenje telefona itd.
- Kotiček za razvedrilo, ker lahko popijejo kavo, sok, berejo časopis, knjigo.

Kje in na kakšen način bi uredili dnevno sobo mesta?

- Prostor na vzhodni strani knjižnične stavbe, ki se trenutno uporabljajo za skladiščenje gradiva Potujoče knjižnice, so na elitni lokaciji in bi lahko glede na dostopnost odlično služili temu namenu.
- Skladišče potujoče knjižnice bi bilo potrebno preseliti na drugo lokacijo v mestu, kjer bi bilo v neposredni bližini tudi parkirišče za bibliobus.
- V izpraznjenih prostorih bi uredili več manjših prostorov za skupinsko učenje, druženje.
- En prostor bi namenili manjši kavarni za sprostitvev. Ob lepem vremenu bi lahko koristila tudi čudovito notranje dvorišče knjižnice.

Katere dodatne pozitivne učinke s tem dosežemo?

- S preselitvijo bibliobusa bi staro mestno jedro razbremenili težkega tovornega prometa.
- S preselitvijo skladišča knjig in bibliobusa bi zaposlenim v Potujoči knjižnici bistveno olajšali vsakodnevni prenos gradiva med skladiščem in bibliobusom (namesto ročnega prenašanja bremen bi lahko uporabljali vozičke).
- Šolska pot, ki vodi po pločniku mimo knjižnice in jo bibliobus vsakodnevno prečka z vzvratno vožnjo, bi bila bolj varna.
- Ob knjigomatu Knjižni čebeljak, kjer je kolesarsko postajališče, bi pridobili več prostora za uporabnike.

Zavedamo se, da takšna preureditev prostorov knjižnice predstavlja velik finančni in organizacijski zalogaj in je lahko izvedljiva le ob ustrezni podpori MO Ptuj in načrtovanju stroškov v okviru občinskega proračuna. Želimo si, da bi ideja o dolgoročnem razvoju knjižnice, ki je zamišljena v skladu s sodobnimi trendi in potrebami družbe, v bližnji prihodnosti naletela na posluš lokalne skupnosti.

5. Digitalizacija delovnih procesov in kibernetika varnost

Za potrebe učinkovitejšega poslovanja knjižnice ter boljšega pregleda nad notranjimi delovnimi procesi bo potrebno tudi v prihodnjih letih nadaljevati s postopki prehoda na digitalizacijo poslovanja ter informatizacijo notranjih delovnih procesov.

Predvsem v upravno administrativnem delu poslovanja knjižnice bo potrebno storiti dodatne korake v postopkih digitalizacije, na primer: vzpostaviti e-delovodnik ter izdajo elektronskih naročilnic in potnih nalogov. Prav tako bo potrebno vzpostaviti digitalno podpisovanje in arhiviranje prejetih računov ter digitalno arhiviranje poslovne dokumentacije.

Potrebno bo tudi proučiti možnost vzpostavitve povezave in prenosa podatkov o prejetih računih za nakup knjižničnega gradiva med segmentoma COBISS nabava ter računovodskim programom. Sedaj se namreč vsi prejeti računi vnašajo v vsakem programu posebej.

Posebno pozornost bomo posvečali zagotavljanju kibernetike varnosti in izobraževanju zaposlenih kot preventiva v boju proti spletnim prevaram. V načrtu je priprava dokumenta o informacijski varnostni politiki.

6. Kader in njegov potencial

V knjižnici je na dan 1. 9. 2025 zaposlenih 34 oseb vključno z zaposlitvami preko projekta javnih del. Izobrazbena struktura zaposlenih je ustrezna glede na Strokovna priporočila in standarde, zato si bomo v prihodnje prizadevali predvsem za dvig strokovnih kompetenc ter krepitev poslovne odličnosti zaposlenih.

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije je v letu 2025 pripravila nov Etični kodeks Slovenskih knjižničarjev. Kodeks predstavlja odlične usmeritve za krepitev strokovne odličnosti zaposlenih, zato si bomo v prvi vrsti prizadevali za udeležanje novega kodeksa pri vsakodnevnem delu strokovnih delavcev.

Posebno pozornost bomo posvečali negovanju pozitivnih odnosov na delovnem mestu ter spoštljivi medsebojni komunikaciji. Pomembna bo krepitev povezovanja zaposlenih med posameznimi oddelki, v smislu poznavanja delovnih procesov, medsebojne pomoči ali sodelovanja pri skupnih projektih.

V naslednjih letih je predvidenih nekaj upokojitev, za katere načrtujemo, da bomo lahko zagotovili nadomestne zaposlitve. Prizadevali si bomo za prenos znanja in dobre prakse med zaposlenimi, še posebej od starejših k mlajšim in začetnikom v stroki. V knjižnici bi bila zelo dobrodošla dodatna zaposlitev bibliotekarja, ki bi intenzivno delal na področju promocije branja, vodil bralne krožke za različne ciljne skupine (najstniki, starostniki, priseljenci itd.) ter skrbel za informacijsko opismenjevanje starejših in prireditveno dejavnost.

Prijavljali se bomo na razpise javnih del za pridobitev dodatnih delavcev za pomoč pri urejanju knjižničnega gradiva ter na druge razpise za pridobitev projektnih zaposlitev, kot so npr. vnos biografskih gesel znanih osebnosti Spodnjega Podravja na spletni biografski leksikon Obrazi slovenskih pokrajin, vnos vsebin na domoznanski portal Kamra in podobno.

Skrbeli bomo za načrtno usposabljanje zaposlenih na področjih, kjer je potrebno znanje nadgrajevati, ter na področjih, kjer prihaja do hitrih sprememb in novosti. Zaposlenim bomo omogočali različne oblike strokovnega izpopolnjevanja za potrebe delovnega mesta, kot tudi udeležbo na strokovnih konferencah, posvetih, seminarjih, knjižnih sejmih, kjer bodo lahko navezovali stike, izmenjevali izkušnje in primere dobrih praks s kolegi iz drugih knjižnic.

V kolikor bo med osrednjimi območnimi knjižnicami vzpostavljena praksa medsebojnih izmenjav, se bomo temu priključili in sprejeli na prakso strokovne delavce iz drugih knjižnic ter našim strokovnim delavcem omogočili spoznavanje dobrih praks v drugih knjižnicah.

Ker želimo utrditi ugled in prepoznavnost knjižnice v lokalni skupnosti in širšem slovenskem prostoru, se zavedamo zelo pomembnega dejavnika – stikov z javnostmi. Da bi pridobili dodatna znanja in izkušnje, bomo pozornost namenili tudi tovrstnemu izobraževanju zaposlenih, ki pokrivajo različna področja informiranja javnosti (priprava izjav za javnost, objav na spletni strani, družbenih omrežjih itd.).

Prizadevali si bomo, da bodo odnosi med zaposlenimi dobri, da bo delovno vzdušje pozitivno in razvojno naravnano ter da bodo morebitna nesoglasja med zaposlenimi rešena po mirni poti. Zaposleni lahko imajo v sebi izjemen potencial, če so motivirani, imajo možnost za strokovni razvoj in osebno rast. Dober timski duh in sodelovanje, medsebojna pomoč in prenos znanja med zaposlenimi so izjemno pomembni, zato si bomo prizadevali za krepitev teh vrednot. Eden izmed načinov, ki bodo doprinesli k temu, je tudi uvedba t. i. team building programov, kjer se zaposleni preko različnih aktivnosti povežejo, vzpostavijo boljšo komunikacijo, dvignejo stopnjo sodelovanja, pripadnosti, zaupanja, motivacije ter krepijo samozavest in timske vezi.

Z različnimi aktivnostmi in ukrepi bomo skrbeli za promocijo zdravja na delovnem mestu ter za osveščanje zaposlenih o pomenu zdravega življenjskega sloga. S pozitivno delovno klimo bomo prispevali tudi k zmanjšanju stresa na delovnem mestu.

Zagotovo predstavlja pomemben del motivacije zaposlenih tudi ocenjevanje delovne uspešnosti. Pri tem si bomo prizadevali, da bo opažen trud vsakega posameznika ne glede na to, na katerem delovnem mestu je zaposlen. Da bo ocenjevanje korektno in nepristransko ter da bodo ocene temeljile na doseženih nadpovprečnih rezultatih dela zaposlenih.

7. Upravljanje z zbirko knjižničnega gradiva

Zbirka knjižničnega gradiva, ki jo hrani knjižnica, obsega dobrih 360.000 enot. Največ gradiva hrani Študijski oddelek (220.000 enot), kjer je približno 60 % gradiva v prostem pristopu, preostali del zbirke je v dveh ločenih skladiščih. Mladinski oddelek hrani zbirko s približno 60.000 enotami, oddelek Potujoče knjižnice razpolaga s fondom približno 50.000 enot. Domoznanski oddelek hrani približno 29.000 enot gradiva, ki je zaradi namena trajne hrambe uporabnikom na voljo v čitalnici tega oddelka.

Zbirka knjižničnega gradiva je, razen nekaterih v nadaljevanju predstavljenih izjem, evidentirana v računalniškem katalogu COBISS. Informacije o dostopnosti gradiva so uporabnikom na voljo v spletnem katalogu – Virtualni knjižnici Slovenije COBISS+ in različici za mobilne naprave mCOBISS.

Letni prirast knjižničnega gradiva se giblje med 11 in 12 tisoč enotami. Glavnino tega prirasta predstavlja nakup, nekaj gradiva knjižnica pridobi z darovi in zameno. V skladu z zakonodajo je knjižnica od leta 1971 tudi prejemnica obveznega izvoda publikacij.

Nakup knjižničnega gradiva poteka v skladu z Dokumentom o nabavni politiki ter Letnim načrtom nakupa knjižničnega gradiva. Z dobro načrtovano nabavo bomo tudi v bodoče zagotavljali, da bo uporabnikom na voljo čim večji nabor knjižničnega gradiva, ki ga potrebujejo. Spremljali bomo tudi razvoj višjega in visokošolskega študija in študentom zagotavljali gradivo, ki ga potrebujejo za študij. Praviloma zagotavljamo nakup vsaj enega naslova celotne slovenske knjižne produkcije, redno pa kupujemo tudi izbrano tujo strokovno in leposlovno literaturo za odrasle in mladino.

Z optimizacijo delovnih procesov bomo tudi v prihodnje zagotavljali hiter in učinkovit postopek nabave in obdelave knjižničnega gradiva, kar je zelo pomembno zlasti za tiste bralce, ki skrbno spremljajo novosti na knjižnem trgu in povprašujejo po novitetah. Odzivali se bomo na povpraševanje uporabnikov ter bralcem omogočali, da tudi sami predlagajo gradivo, za katerega bi želeli, da ga nabavimo.

Knjižno zbirko bomo redno pregledovali in izločali zastarelo in dotrajano gradivo ter dvojnice, po katerih je povpraševanje s časom upadlo. Tako skrbimo za aktualnost knjižnične zbirke in racionalno zasedenost prostorov za hrambo gradiva. V vseh oddelkih izposoje je namreč že zaznati precejšnjo zasedenost prostorov, namenjenih hrambi knjižničnega gradiva. Izločeno, a še uporabno gradivo bomo namenjali za družbeno koristne namene v Splošni bolnišnici dr. Jožeta Potrča Ptuj, Centru za socialno delo Spodnje Podravje, vrtcih, šolah, knjižnih hiškah in podobno.

Redno bomo izvajali inventure knjižničnega gradiva, ki so načrtovane v Domoznanskem oddelku (2026), Mladinskem oddelku (2027), Potujoči knjižnici (2028) in v Študijskem oddelku (2029).

Leta 1948 ustanovljena Študijska knjižnica na Ptuju je na osnovi navodil Ministrstva za prosveto prevzela knjižni fond Muzejskega društva, del profesorske knjižnice Gimnazije Ptuj ter drugo knjižno gradivo iz po drugi svetovni vojni nacionaliziranih ali razpuščenih knjižnic. Ohranjeni del tega knjižnega fonda še danes tvori najstarejše jedro dragocenega antikvarnega in domoznanskega gradiva, ki ga hranimo v ptujski knjižnici.

Ocenjujemo, da se v depojih Študijskega in Domoznanskega oddelka ter v Oddelku obdelave nahaja okrog 20.000 enot gradiva prej omenjenega izvora, ki še ni evidentirano v COBISS, zato bomo pristopili tudi k postopni ureditvi ter katalogizaciji in inventarizaciji tega dela fonda.

8. Člani knjižnice in uporabniki knjižničnih storitev

Vse štiri oddelke knjižnice skupaj letno obiskuje okrog 14 tisoč članov, pri čemer prevladujeta kategoriji osnovnošolskih otrok in zaposlenih. Knjižnica vsa leta beleži rahlo rast števila članov in tudi v prihodnje si bomo z različnimi aktivnostmi prizadevali za pridobivanje novih članov. Opažamo, da k temu veliko prispeva bogata paleta prireditev in drugih dogodkov za različne ciljne skupine.

Posluževali se bomo različnih akcij, kot so npr. promocija vpisa v knjižnico preko družbenih medijev, obiski šolskih skupin z možnostjo vpisa, brezplačni vpisi ob kulturnem prazniku, darilca za najmlajše nove člane in podobno.

Z namenom promocije knjižničnih storitev ter spodbujanja branja se bomo povezovali z društvi, vrtci, osnovnimi in srednjimi šolami, Centrom za socialno delo Ptuj, Domom upokojencev Ptuj, Splošno bolnišnico dr. Jožeta Potrča Ptuj, Zavodom za usposabljanje, delo in varstvo dr. Marijana Borštnarja Dornava, Ljudsko univerzo Ptuj, Špajzo modrosti itd.

Na članstvo v knjižnici in nove vpise močno vpliva knjižnična ponudba, kjer veliko štejejo širok spekter leposlovne in strokovne literature, hitra dostopnost aktualnih knjižnih novitet (predvsem romanov) ter pester nabor storitev e-knjižnice (e-knjige, e-časopisi, e-viri). Svoje pa doprinese tudi ustrezna promocija tovrstnega gradiva.

Zavedati se je potrebno, da knjižničnih storitev ne uporabljajo zgolj tisti prebivalci, ki so v knjižnico včlanjeni predvsem zaradi izposoje knjižničnega gradiva, temveč tudi drugi, ki uporabljajo storitve, za katere članstvo v knjižnici ni potrebno. Mednje štejemo obiskovalce prireditev, razstav, bibliopedagoških dejavnosti, uporabnike časopisnih čitalnic, študijskih sob, računalniške opreme, prosto dostopnih spletnih virov, ki jih ustvarja knjižnica, in podobno. Tudi ti uporabniki so izjemno pomembni, vendar je način njihovega evidentiranja drugačen, zato se ne odraža v podatku o skupnem številu aktivnih članov.

Tudi v prihodnje si bomo prizadevali, da knjižnica (p)ostane tako prostor za študij in vseživljenjsko izobraževanje kot tudi za kreativno preživljanje prostega časa in druženje različnih generacij.

Posebno pozornost bomo namenjali tudi uporabnikom s posebnimi potrebami in posameznikom drugih ranljivih skupin. Z različnimi pristopi promocije lahkega branja in dostopa do prilagojenega gradiva jih bomo poskušali pritegniti k branju in uporabi knjižničnih storitev. Pozornost bomo posvečali tudi odpravljanju ovir, ki jih pri tem omejujejo.

Knjižnica Ivana Potrča Ptuj sodi med najlepše slovenske knjižnice, leta 2008 je bila uvrščena med arhitekturno najbolj navdihujoče knjižnične zgradbe v Evropi. Vsled temu v knjižnici v zadnjih letih beležimo večji obisk turistov, ki jih pritegne bodisi pestra ponudba prireditev, razstav, bibliopedagoških dejavnosti, ogled arhitekturnih znamenitosti historične stavbe ali knjižnih dragocenosti, ki jih hranimo. Na stalni razstavi Iz zakladnice ptujske knjižnice, ki je v tretjem nadstropju, obiskovalcem predstavljamo največje knjižne dragocenosti iz naše zbirke. Na razpolago jim je tudi brošura Mali grad: dom Knjižnice Ivana Potrča Ptuj v slovenskem, angleškem in nemškem jeziku.

V prihodnje želimo namestiti tudi interaktivni zaslon, s pomočjo katerega bodo lahko obiskovalci »prelistali« največje knjižne dragocenosti v digitalni obliki ali bolje spoznali zgodovino ter arhitekturne posebnosti in znamenitosti Malega gradu.

9. Bibliopedagoška dejavnost za mlade

Vzgoja mladih bralcev sodi med prioritete vsake splošne knjižnice, zato bomo tudi v prihodnje nadaljevali s številnimi, že dobro utečenimi aktivnostmi za spodbujanje branja in bralnih navad med mladimi. Če izpostavim samo nekatere: projekt Rastem s knjigo, Pikina bralna značka, pravljice z jogo, igralne urice s knjigo, pravljíčne urice za organizirane skupine predšolskih in osnovnošolskih otrok, specialne bibliourice za otroke s posebnimi potrebami, počitniške pravljíčne urice, turistične bibliourice in podobno.

Ob zelo dobro razviti bibliopedagoški dejavnosti za predšolske in osnovnošolske otroke, imamo trenutno precejšen deficit pri delu z najstniki. Tej ciljni skupini bomo v prihodnje posvečali več pozornosti z organizacijo njim prilagojenih bralnih akcij ter organizacijo glasbeno literarnih dogodkov.

V prihodnje bi bilo smiselno razmisliti o obogatitvi in dopolniti navedene ponudbe tudi z ustvarjalnimi delavnicami, tematsko vezanimi na literarno vsebino.

Prav tako bo potrebno ubrati sodobnejše pristope za promocijo kakovostnega branja med mladimi z uporabo sodobnejših tehnologij in medijev, ki so jim blizu.

Bibliopedagoško dejavnost bomo izvajali v Mladinskem oddelku ter po predhodnem dogovoru na bibliobusu, odzivali pa se bomo tudi na vabila osnovnih in srednjih šol, vrtcev in drugih zainteresiranih organizacij za izvedbo programov na njihovi lokaciji.

10. Promocija branja med odraslimi

Promociji branja med odraslimi je potrebno posvečati nenehno pozornost, saj tudi starejši potrebujejo spodbudo k branju ter ideje oziroma namige za branje kvalitetne literature. Nadaljevali bomo s tradicionalno Bralno značko za odrasle, predstavitevijo kakovostne literature na portalu dobreknjige.si, literarno obarvanimi razstavami pred Študijskim oddelkom, objavo seznamov novosti na spletni strani knjižnice, mesečno zloženko Bralni razgledi in podobno.

Opažamo vse večje zanimanje bralcev za vključitev v bralne klube. Srečevanja v okviru bralnega kluba Onkraj zarje so že dobro utečena, a skupina je popolnena. Če nam bodo kadrovske možnosti dopuščale, bomo dodatno zasnovali še en bralni klub za mesečna bralna srečanja odraslih (npr. članov Bralne značke za odrasle).

Nadaljevali bomo s promocijo branja in kakovostne literature preko družbenih omrežij Facebook, Instagram in Twitter, saj beležimo lep odziv uporabnikov.

Mladino in odrasle bomo spodbujali tudi k izposoji e-knjig ter zvočnih knjig za uporabo na mobilnih napravah. E-knjige, ki si jih uporabniki lahko brezplačno izposojajo na platformi COBISS Ela, so še posebej dobrodošle za slabovidne uporabnike in uporabnike z motnjami branja, saj si lahko na bralniku po želji nastavijo obliko in velikost črk ter barvni kontrast, ki jim najbolj ustreza. V študijskem oddelku bomo tudi omogočali izposajo e-bralnikov.

Zvočne knjige, ki so za izposajo na voljo na portalu AudiBook, so dobrodošla dopolnitev knjižnične ponudbe tako za slepe in slabovidne uporabnike kot tudi za tiste, ki želijo lepo domačo besedo poslušati ob sočasnem ukvarjanju z drugimi aktivnostmi (npr. med vožnjo, rekreacijo, ročnimi deli in podobno).

V prihodnje se bomo pričeli bolj osredotočati tudi na družine z mlajšimi otroki, saj ima spodbujanje družinskega branja veliko pozitivnih učinkov. Skozi bralno motivacijo staršev namreč vzoru sledijo tudi otroci. Ob bralnih nahrbtnikih poimenovanih Bralni cekinček, ki smo jih kot novost uvedli v letu 2025, bomo zasnovali nove načine nagovarjanja k družinskemu branju. V COBISS-u bomo proučili tudi možnost uvedbe družinskih članskih izkaznic.

11. Domoznanska dejavnost

Zahvaljujoč osveščenosti posameznikov, ki so že pred več desetletji prepoznali pomen zbiranja in ohranjanja domoznanskega gradiva, se ptujska knjižnica danes ponaša z izjemno bogato zbirko domoznanskega gradiva, ki predstavlja pomemben vir za proučevanje lokalnih tem. Domoznansko gradivo je bilo sprva obravnavano kot poseben fond v okviru študijskega oddelka, nato pa je bil leta 1994 Domoznanski oddelk oblikovan kot samostojna enota. S selitvijo v prostore Malega gradu leta 2000 so bili dani tudi prostorski pogoji za ločeno hrambo tega knjižničnega fonda.

Domoznanska zbirka trenutno obsega okrog 29.000 enot knjižnega in neknjižnega gradiva, ki je evidentirano v računalniškem katalogu COBISS, ter številne drobne tiske, razglednice, časopisne izrezke in podobno, ki jih hranimo v posebnih arhivskih škatlah. V domoznansko zbirko sodijo tudi zbirke osebnih knjižnih zapuščin Ivana Potrča, Iva Arharja, dr. Štefke Cobelj, Branke Jurca ter drugih. Domoznansko gradivo hranimo trajno in je uporabnikom na voljo za čitalniško uporabo.

Zavedajoč se izjemnega pomena izvajanja domoznanske dejavnosti v knjižnici, bomo tudi v prihodnje posebno pozornost namenjali zbiranju domoznanskega gradiva, obdelavi, hranjenju ter njegovi prezentaciji. Načini pridobivanja tovrstnega gradiva so zelo specifični, zato je zelo pomembno sodelovanje z lokalnim okoljem, vzpostavljanje osebnih stikov, brskanje po antikvariatih, povpraševanje pri zbiralcih in podobno.

Skrbeli bomo za trajno hrambo domoznanskega gradiva ter za posebno zaščito občutljivejšega gradiva z ovijanjem v trajno obstojni papir, nakupom posebnih zaščitnih škatel, restavriranjem knjižnih dragocenosti in podobno. Z digitalizacijo gradiva povečujemo dostopnost do tovrstnega gradiva ter hkrati varujemo originale pred nadaljnjo obrabo.

Knjižnično gradivo kot tudi članke, ki ustrezajo domoznanskim kriterijem, bomo katalogizirali v COBISS-u ter tako zagotavljali informacije o dostopnosti gradiva širši javnosti. Za avtorje našega območja bomo urejali podatke v normativni bazi CONOR.

Vnašali bomo vsebine na domoznanski spletni portal Kamra, kjer objavljamo novice ter vsebinsko zaokrožene zbirke z izbrano domoznansko tematiko. Skrbeli bomo za vnos in dopolnjevanje biografskih gesel pomembnih osebnosti Spodnjega Podravja v spletnem biografskem leksikonu Obrazi slovenskih pokrajin.

Dragocen segment domoznanskega fonda predstavljajo zbirka gradiva knjižnice Muzejskega društva, ki vključuje tudi Ferkovo knjižnico iz avstrijske Gomilice, ter druge manjše zbirke, kot so zbirka rodbine Herberstein in druge, ki jih je knjižnica prevzela ob ustanovitvi Študijske knjižnice v Ptujju leta 1948.

To gradivo večinoma še ni katalogizirano v sistemu COBISS, tudi druge evidence o obsegu teh zbirk so nepopolne. Tem zbirkam bo v prihodnje potrebno nameniti pozornost ter jih ustrezno opremiti in evidentirati v računalniškem katalogu COBISS.

Trenutno poteka katalogizacija Ferkove knjižnice, kar sodi med najzahtevnejša bibliotekarska dela. Načrtujemo, da bomo po vnosu zbirke in inventarizaciji v COBISS, lahko Ferkovo knjižnico uredili na takšen način, da bo dostopna javnosti za ogled ali študijske namene.

12. Storitve e-knjižnice

Z razvojem sodobnih informacijskih tehnologij postajajo pomemben deležnik knjižnične ponudbe tudi storitve e-knjižnice, zato bomo poseben poudarek namenili širjenju tovrstne ponudbe. Zagotavljali bomo izposajo e-knjig in zvočnih knjig, dostop do e-časopisov ter raznovrstnih elektronskih baz podatkov, ki so aktualne za splošne potrebe prebivalstva. Dostop do teh storitev bo članom knjižnice zagotovljen brezplačno in na daljavo, ob predhodni prijavi z uporabniškim imenom in geslom.

Nadaljevali bomo s projekti digitalizacije domoznanskega in drugega knjižničnega gradiva ter ga umeščali v Digitalno knjižnico Slovenije. Ptujška knjižnica se po obsegu digitaliziranega in v digitalno knjižnico vključenega gradiva uvršča v sam vrh med slovenskimi splošnimi knjižnicami in takšen trend želimo ohranjati tudi v prihodnje. Arhivske kopije digitaliziranega in izvorno digitalnega gradiva bomo shranjevali v repozitorij Digitalne knjižnice Slovenije in na takšen način ob podpori Narodne in univerzitetne knjižnice zagotavljali trajno hrambo in berljivost vsebin ne glede na tehnološke spremembe v prihodnosti.

V knjižnici bomo vzpostavili poseben namenski računalnik, na katerem bodo imeli uporabniki dostop do tistega digitaliziranega gradiva, ki ga je knjižnica digitalizirala, vendar zanj ni bilo moč pridobiti soglasja imetnikov avtorskih pravic. Dostopa do tovrstnega digitaliziranega gradiva ne moremo omogočiti prosto preko spleta, saj se ga sme dovoliti le pod posebnimi pogoji. Takšen protokol se bo uporabljal za tiste izvode domoznanskega gradiva, ki so bodisi redki primerki, iz krhkih materialov, poškodovani itd. Na takšen način bo knjižnica zaščitila originale pred nadaljnjo obrabo in hkrati zagotovila dostopnost do vsebine v digitalni obliki.

Zagotavljali bomo tudi čim večji obseg storitev, ki jih bodo uporabniki lahko uredili v spletnem okolju na daljavo (npr. rezervacije gradiva, podaljšanje roka izposoje, spletni vpis v knjižnico, poravnava terjatev v COBISS+ itd.) ter po e-pošti članom redno pošiljali različne vrste obvestil (obvestilo o prispelem rezerviranem gradivu, obvestilo o skorajšnjem poteku roka izposoje itd.).

13. Izvajanje nalog osrednje območne knjižnice

Knjižnica Ivana Potrča Ptuj ima status osrednje območne knjižnice (v nadaljevanju OOK) od leta 2003. Pravne podlage za izvajanje nalog OOK dajeta Zakon o knjižničarstvu (Ul. RS št. 87/2001 in spremembe) ter Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Ul. RS št. 28/2023).

V skladu s 27. členom Zakona o knjižničarstvu bo knjižnica za prebivalce občin na območju UE Ptuj in UE Ormož izvajanja naslednje štiri območne naloge: zagotavljala povečan in zahtevnejši izbor knjižničnega gradiva in informacij, nudila strokovno pomoč vsem knjižnicam s svojega območja, koordinirala zbiranje, obdelavo in hranjenje domoznanskega gradiva za svoje območje ter usmerjala izločeno gradivo s svojega območja.

Letni program izvajanja nalog OOK bo pripravljen na podlagi neposrednega poziva Ministrstva za kulturo, ki financira izvajanje teh nalog.

Nadaljevali bomo tradicijo dobrega sodelovanja s Knjižnico Franca Ksavra Meška Ormož ter šolskimi, specialnimi in društvenimi knjižnicami na območju. V okviru nalog OOK ptujska knjižnica vsa leta zelo dobro sodeluje tudi s preostalimi devetimi OOK-ji pri načrtovanju in koordiniranem izvajanju skupnih projektov in drugih aktivnosti na nivoju celotne Slovenije. Odlično sodelovanje poteka tudi z nacionalno koordinatorico za OOK.

Na podlagi potreb ter dogovora med vsemi OOK-ji prevzame vsaka posamezna OOK poleg zgoraj navedenih nalog tudi koordinacijo določene območne naloge za potrebe vseh slovenskih knjižnic. Tako je bila Knjižnici Ivana Potrča Ptuj leta 2018 na pobudo preostalih OOK poverjena naloga vodenja delovne skupine za domoznanstvo ter usmerjanja razvoja domoznanske dejavnosti na nacionalni ravni. Knjižnica je leta 2022 pri Združenju splošnih knjižnic pridobila status Kompetenčnega centra za domoznanstvo za obdobje treh let. Na osnovi doseženih rezultatov ter programa za naslednje obdobje, je bil ptujski knjižnici v letu 2025 podaljšan status kompetenčnega centra do leta 2028. Knjižnica si bo prizadevala za vestno in strokovno izvajanje nalog kompetenčnega centra v dobrobit razvoja stroke na področju domoznanstva, poenotenja delovanja in krepitve kompetenc strokovnih delavcev v domoznanski dejavnosti.

Status osrednje območne knjižnice je za ptujsko knjižnico izjemnega pomena ne zgolj iz vidika izvajanja nalog OOK in zagotavljanja strokovnega razvoja knjižničarstva na območju, temveč tudi iz vidika ohranjanja potencialnih možnosti, da Ptuj postane samostojna pokrajina. Pred leti je bilo namreč zaslediti poskuse odvzema statusa ali avtonomnosti posameznim javnim institucijam, tudi ptujski knjižnici, s čimer se izvajajo različni poskusi zmanjševanja moči in pristojnosti posameznih manjših regij. Pri tem pa je za knjižnico zelo pomembna podpora lokalne skupnosti.

14. Prireditvena in razstavna dejavnost

Knjižnica s prireditveno dejavnostjo vse leto pomembno soustvarja in bogati kulturni utrip v mestu in njegovi okolici. Številne že utečene prireditve so postale nepogrešljiva stalnica, zato bomo s tovrstno tradicijo nadaljevali tudi v prihodnje. Pripravljali bomo potopisna predavanja, dogodke ob kulturnem prazniku, literarne večere, pravljичne večere za odrasle, domoznanske večere, predavanja za osebnostno rast, prireditve ob začetku in zaključku bralne značke za odrasle in podobno.

Mesečno načrtujemo eno do dve prireditvi za odrasle, v poletnih mesecih pa bomo sodelovali s ptujskimi festivali Art Stays, Arsana ter Dnevi poezije in vina. Prizadevali si bomo, da bomo v knjižnico vabili aktualne goste ter da bodo prireditve vsebinsko raznolike, pestre ter zanimive za čim širši krog prebivalcev.

V Študijskem in Mladinskem oddelku bomo pripravljali mesečne razstave, tematsko vezane na literaturo in literarne ustvarjalce. V razstavišču knjižnice bomo pripravljali ali gostovali večje likovne razstave.

Tudi v prihodnje bomo organizirali Festival Knjižnice Ivana Potrča Ptuj, ki smo ga doslej pripravili že trikrat. Enodnevno dogajanje bo v dopoldanskem času namenjeno predvsem predšolskim in osnovnošolskim otrokom, ki bodo knjižnico obiskali v okviru šolskih dejavnosti. V popoldanskem času bo dogajanje namenjeno predvsem družinam. Ker je bil doslej odziv obiskovalcev izjemen, bomo v prihodnje načrtovali še več dogodkov za družine.

15. Pomembnejši jubileji

V Knjižnici Ivana Potrča Ptuj redno obeležujemo pomembnejše datume, vezane na literaturo in literarne ustvarjalce kot tudi pomembnejše mejnike v razvoju knjižnice.

Tej tradiciji bomo sledili tudi v prihodnje in jubileje obeležili na različne načine, kot so npr. priprava razstave v prostorih knjižnice, objava informacije na družbenih omrežjih, prispevek v lokalnih medijih, natis zloženke, monografije in podobno. Način in obseg obeležitve posameznega jubileja bo odvisen od kadrovskih in finančnih možnosti ter bo podrobneje načrtovan v programu dela za posamezno leto.

Na tem mestu izpostavljamo nekaj pomembnejših mejnikov iz zgodovine knjižnice, ki bi v prihodnjih petih letih zaslužili posebno pozornost:

- 2026 – 650. obletnica pisne omembe Malega gradu (1376)
- 2028 – 80. obletnica ustanovitve Študijske knjižnice Ptuj
- 2029 – 70. obletnica Potujoče knjižnice
- 2031 – 60 let prejemanja obveznega izvoda publikacij

16. Knjižnična mreža

Na naslovu osrednje knjižnice izvajamo knjižnično dejavnost za prebivalce vseh 16-ih občin v okviru Študijskega, Mladinskega in Domoznanskega oddelka, medtem ko Potujoča knjižnica izvaja dejavnost na terenu po ustaljenem urniku. Bibliobus se ustavlja na 56 postajališčih, ki jih obiskuje vsake tri tedne z izjemo poletnih mesecev. Oddelek Potujoče knjižnice razpolaga s knjižnim fondom 50.000 enot. Prvi bibliobus je ptujska knjižnica kupila leta 2003, od leta 2019 pa se ponajamamo z novim, modernim bibliobusom, na katerem je prostora za približno 6.000 enot gradiva.

Redno bomo skrbeli, da bo Potujoča knjižnica razpolagala s pestrim izborom gradiva za mladino in odrasle ter da bo dobro založena s knjižnimi novostmi. Kolekcijo gradiva na bibliobusu redno prilagajamo glede na povpraševanje, obvezna branja šolajoče mladine, letne čase, bližajoče se praznike in podobno.

Sicer pa v nekaterih občinah na prostovoljni ravni delujejo tudi manjše prosvetne oz. društvene knjižnice, katerim v okviru izvajanja nalog osrednje območne knjižnice nudimo strokovno pomoč ter jim, če izrazijo tovrstno željo in zanimanje, darujemo gradivo, ki je bilo izločeno zaradi dvojnic, a je še vedno aktualno in dobro ohranjeno.

V kolikor bo katera izmed občin izrazila zanimanje, da bi takšna knjižnica prerasla v enoto Knjižnice Ivana Potrča Ptuj ali pa da bi ustanovili novo enoto, bomo proučili možnosti ter ocenili realna pričakovanja, ki jih imamo mi kot knjižnica in občina kot financerka. Stroške delovanja krajevne knjižnice namreč v skladu z veljavnimi predpisi v celoti krije občina, v kateri krajevna knjižnica deluje.

17. Investicije in investicijsko vzdrževanje

Knjižnica Ivana Potrča je v osrednji stavbi Malega gradu že 25 let, medtem ko je bil Mladinski oddelek preseljen na sedanjo lokacijo leta 1994 ter leta 1996 Potujoča knjižnica. Vsled tega bo potrebno tudi v prihodnje skrbeti za redna investicijska in vzdrževalna dela, kot so: letni pregled strehe in zamenjava dotrajanih strešnikov, čiščenje žlebov, pleskanje prostorov, barvanje stavbnega pohištva, menjava tekstilnih talnih oblog, popravilo ali zamenjava dotrajanega pohištva, obnova oken, posodabljanje informacijsko-komunikacijske opreme za zaposlene in uporabnike in podobno.

V skladu z odločbo Ministrstva za kulturo št. 612-8/2024-3340-46 z dne 26. 11. 2024, iz katere izhaja, da knjižnica ne izpolnjuje pogoja zadostnega števila uporabniških mest, bo potrebno do leta 2027 v Študijskem, Mladinskem in Domoznanskem oddelku zagotoviti dodatnih 60 uporabniških mest. S tem bo knjižnica izpolnila določbe novega Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Ur. l. RS št. 28/2023).

Prostor izposoje v Študijskem oddelku ter bližnje knjižne police bo potrebno preurediti in prilagoditi sodobnim trendom ter potrebam uporabnikov. V sklopu teh prilagoditev je predviden umik DVD-jev, CD-jev in drugega nefrekventnega gradiva v skladišče in preureditev prostora za prezentacijo aktualnih vsebin kot so: predstavitev knjižnih novosti in nagrajenih knjig, bralnih promocij, družabnih iger itd. Proces izposoje bo potrebno spremeniti iz izključno pultnega v kombinacijo pultnega sistema in knjigomatov za samostojno vračilo in izposajo. Načrtujemo tudi vzpostavitev možnosti samostojnega prevzema rezerviranega gradiva.

V prostorih obeh čitalnic Študijskega oddelka bo potrebno urediti dodatna delovna mesta in jih prilagoditi za tiste uporabnike, ki v knjižnico pridejo s svojim prenosnikom ali tablico (možnost priključka na elektriko, izposoja polnilcev za mobilne naprave itd.). Načrtujemo tudi preureditev prostora priročne knjižnice na način, da bo del knjižnih regalov preurejen in namenjen postavitvi gradiva iz knjižnice Muzejskega društva.

V prostorih Mladinskega oddelka, predvidoma v pravljčni sobi, bo potrebno urediti primeren prostor, ki bi bil namenjen vsakodnevemu prostemu druženju mladih. V oddelku bo potrebno zagotoviti tudi dodatna uporabniška mesta, kar bomo uredili z namestitvijo premičnih taburejev med knjižnimi policami.

Poseben izziv in želja je posodobitev postopkov izposoje in vračila knjižničnega gradiva. V ta namen bomo proučili tehnične in prostorske možnosti v Študijskem oddelku za uporabo radio-frekvenčne identifikacije (RFID) gradiva pri postopkih izposoje, saj le-ti sedaj potekajo na osnovi črtne kode.

Pri uvedbi te tehnologije gre za izjemno visok strošek začetne investicije (oprema knjižnične zbirke s čipom, nakup kompatibilne strojne in programske opreme), zato bo to tehnologijo moč uvesti postopno in v skladu s finančnimi možnostmi. Ob tem bi bil smiseln nakup več knjigomatov za samopostrežno vračilo in izposajo knjižničnega gradiva, s čimer bi strokovne delavce razbremenili manipulativnih postopkov in bi ti lahko več časa namenili drugim strokovnim nalogam, npr. svetovanju uporabnikom.

Pri posegih ali preureditvah notranjih prostorov, stavbe ali okolice bomo upoštevali kulturno varstvene pogoje Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

V knjižnici bomo delovali družbeno in ekološko osveščeno. Z različnimi ukrepi bomo prispevali k temu, da bo knjižnica okolju prijazna ustanova (zmanjševanje količine odpadkov, njihovo ločevanje, energetska učinkovitost itd.). Pri uporabnikih knjižničnih storitev in zaposlenih bomo spodbujali trajnostno mobilnost.

18. Zaključek

Program dela in razvoja zavoda za obdobje 2026–2031 je zapis idej, predlogov in načrtov, ki so ob ustrezni podpori lokalne skupnosti uresničljivi. Obseg in kakovost izvedbe zastavljenih nalog ne zavisi zgolj od posameznika ali dveh, temveč od celotnega kolektiva. Zato si bom prizadevala, da bo kolektiv dobro voden, razvojno usmerjen in pri svojem delu motiviran. S projektnim načinom vodenja bo moč izpeljati tudi zahtevnejše in obsežnejše naloge. Izobraževanje in krepitev kompetenc zaposlenih pa bosta prispevala k kakovosti izvajanja knjižničnih storitev.